

karakter der meerdere kerkelijke vergaderingen, of eventueel de relatie harer leden tot die of die classiskerk. Die meerdere vergaderingen zijn dus niet in aard of wezen kerkeraden, grootere kerkeraden, in vergelijking met die der plaatselijke of particuliere kerken, essentieel aan deze gelijk. En het argument, dat zij dat toch wel in Voetius' gedachte moeten zijn, omdat hij er ook wel den naam presbyterium en synedrium voor gebruikt, heeft daarom geene kracht, omdat deze namen wel aangeven, dat er eenige gelijkheid bestaat, maar niet, dat deze gelijkheid het wezen, den innerlijken aard, het eigenlijke karakter betreft. Synedrium is eigenlijk: samenzitting, en wijst dus op eene vergadering, maar laat den aard der vergadering onbepaald. En presbyterium zegt, dat presbyters samenzijn, ouderlingen. Maar hoe zij daar vergaderen, uit eigen ambt, of krachtens zending door anderen, en welke hunne rechtsbevoegdheid daar is, Goddelijke ambtsmacht, of slechts bevoegdheid krachtens menselijke zending, wordt door die woorden niet beslist. Wanneer diakenen eener plaatselijke kerk vergaderen en wanneer diaconieën leden afvaardigen, die in conferentie samenkomen, kunnen we beide deze samenkomsten diaconale vergaderingen noemen, of vergaderingen, samenkomsten, conferenties van diakenen. Maar uit dien gelijken naam voor beide volgt toch niet de gelijkheid van beider karakter, bevoegdheid, recht, Goddelijk gezag, in diaconale zaken.

Dit wezensverschil tusschen meerdere kerkelijke vergaderingen en kerkeraden heeft beteekenis ook voor de oefening der tucht. Elk kerkeradslid, dienaar des Woords en ouderling, komt ter kerkeradsvergadering krachtens zijn ambtsbekleeding in die kerk, welker raad vergadert, en niet vanwege delegatie of afvaardiging door anderen. Hij komt ter vergadering, en spreekt en oordeelt, handelt en beslist, uit eigen ambtsbevoegdheid, krachtens eigen ambtsbekleeding. En de macht tot oefening van censuur verkrijgt hij niet door die vergadering met zijne medekerkeradsliden, doch bezit hij reeds tevoren, en heeft hij, omdat God hem met zijn ambt bekleedde. Die zit in dat ambt. Hij heeft die ook buiten vereeniging met zijne mede-ambtsdragers-ouderlingen, en zonder vereeniging of vergadering met hen. De eenheid of verbinding en vergadering met zijne mede-kerkeradsliden geeft hem geene ambtsrechten of ambtsbevoegdheden meer, dan hij reeds krachtens zijne ambtsbekleeding heeft. Al is het voor den goeden gang van zaken, en ter vermindering en voorkoming zoo mogelijk van alle willekeur en menselijke verkeerdheid in de ambtsbediening, gewenscht en noodig, dat de ambtsdragers, indien eenigszins doenlijk, gezamenlijk en eenstemmig handelen. Het ambtsgezag van elk kerkeradslid strekt zich uit over de gansche gemeente, wier ambtsdrager hij is, en over elk lid dier gemeente, ook over elk medekerkeradslid.

Daaruit volgt, dat wanneer de meerderheid van eenen kerkeraad in leer of leven zou afwijken, de minderheid recht en roeping van Godswegen bleef hebben of houden, om, voorzover dat noodig was, de meerderheid te censureren, ook al ware die minderheid nog zoo klein, en zou zij maar uit één enkel lid bestaan. Naar de Kerkenorde, art. 79, kan zij dat niet alleen doen, maar heeft zij het oordeel en de hulp van genabuurde kerken of classis noodig. Want alle machtsmisbruik en verkeerdheid van machtsoefening moet tegengaan en zooveel mogelijk verhinderd worden. Doch het gaat op dit oogenblik hier om wat van Godswegen plicht en recht is, en roeping blijft, van elk kerkeradslid, en van elke kerkeradsminderheid, ook wanneer de meerderheid ontrouw wordt en in leer of handel zich schuldig maakt. Het recht en de roeping tot eventuele censuur ligt in het ambt als zoodanig. Dat recht bezit dus elk ambtsdrager krachtens zijn regeerambt, en die roeping komt tot hem met en door Zijne ambtsbekleeding.⁵⁾ Dat recht en die roeping ontvangt hij niet van zijne mede-ambtsdragers, noch door hunne gemeenschap, d.i. de gemeenschap met hen. Slechts in de uitoefening van zijne ambtsvervulling, ook bij eventuele censuur, komt de medewerking, raad en leiding zijner mede-ambtsdragers, en hunne bepaling, tusschenbeide. Maar deze betreffen zijne ambtsbediening, niet zijne ambtsbevoegdheid of ambtsroeping als zoodanig. En evenzo hangt het ambtsrecht en de ambtsroeping van kerkeraad en kerkeradslid niet aan de medewerking van genabuurde kerken en classis, doch slechts de bediening van het ambt, wat omstandigheden, wijze, enz. betreft. Men kan ook de vraag doen, op welke wijze de minderheid van den kerkeraad, en vooral wanneer die slechts uit twee leden, of uit één, bestaan zou, de censuur op de meerderheid zou kunnen toepassen, en dus effectief censureren. Daarbij zouden zich groote moeilijkheden kunnen voordoen. Maar dat is eene

vraag van macht, van praktische uitwerking.⁶⁾ Hier gaat het om de kwestie van recht, van plicht, van roeping van Godswegen. Daarin moet eerst helderheid verkregen worden. Daarna zou de geheel andersoortige vraag naar de uitvoering ter sprake kunnen komen. Maar deze kan slechts goed beantwoord worden, wanneer die van den Goddelijken ambtsplicht hare beantwoording naar de Heilige Schrift ontvangen heeft.⁷⁾

S. GRELDANUS.

6) Voetius stelt de vraag, of de gemeente, of althans de mecate van hare stemmen in deze of die particuliere kerk, dienaars des Woords of den kerkeraad of een deel daarvan kunnen excommuniceren. En hij antwoordt: „Omtrent een deel van den kerkeraad is er in het geheel geen twijfel aan, daar het grootste deel van den kerkeraad zich bij de gemeente aansluit en met zijne leidende macht haar voorgaat. Wanneer echter het grootste en beste deel van den kerkeraad hier zou terugtreden, zie ik niet met welke goede orde dit door de gemeente beproefd zou kunnen worden”. (Quaest. An Populus aut saltem potiora ejus suffragia in hac aut illa particulari Ecclesia excommunicare possint Ministros et Synedrium, aut partem ejus? Resp. I. De parte Synedrii, minime dubium est; siquidem potior pars Synedrii Populo se jungat, et directiva sua Potestate illi praeceat. Quod si major et melior Synedrii pars hic cesset: non video quā ratiōne per Populum hoc tentari possit), p. 188.

Met dit laatste ontkent Voetius ook dan het recht niet, doch spreekt hij over de goede uitvoerbaarheid. Dat is ook het geval, wanneer hij in de derde plaats zegt: „Omtrent het excommuniceren van het grootste deel van den kerkeraad door de gemeente, wanneer één of twee ouderlingen of de minderheid voorgaat, schijnt het twijfelachtig en voor onderzoek vatbaar. Het schijnt mij veiliger, wanneer wij tot de ontkenning neigen”. (3. De parte Synedrii majori excommunicandi per Populum, uno atque altero ex Presbyterio aut minori hic praesente: dubitandum et disquirendum videtur. Tutius mihi videtur, si inclinamus in Neg., p. 188. Voetius aarzelt daar dus, doch blijkt zijn tutius, veiliger, over de praktische vraag van de mogelijkheid der uitvoering. Het recht ontkent hij niet.

7) Wanneer Prof. Dr H. H. Kuyper den zin mijner woorden in „De Reformatie” van 15 April j.l. weergeeft met te zeggen: „dat God de ambtsdragers in hun ambt heeft gesteld en dus geen Classis of meerdere vergadering deze ambtsdragers mag afzetten”, „De Heraut” van 1 Mei j.l. stuitten we hier weer op de droeve fout, het gevoelen van den tegenstander verdraaid voor te stellen. In bedoeld artikel ontkent ik niet, dat ambtsdragers, omdat zij eene Goddelijke roeping hebben, afgezet mogen worden. En daarom is dit dus van Prof. Dr H. H. Kuyper geheel ten onrechte. Wanneer echter iemand zich ten aanzien zijner Goddelijke roeping schuldig maakt, is het toch niet aan iedereen, zonder onderscheid, geoorloofd, hem die roeping te ontnemen. Daarvoor heeft God ook weer aanwijzingen en regels gegeven, zoodat het de vraag steeds blijft, wie van Godswege tot die ontzetting geroepen is, en langs welken weg dat volgens Gods openbaring heeft te geschieden. Dat geldt ook ter zake van de schorsing en afzetting van ambtsdragers. Wie zijn eventueel van Godswegen daartoe geroepen en op welke wijze moet het daarbij naar Zijn Woord toegaan? En daarom komt het ook bij schorsing en afzetting door Classis enz. aan op dat van Godswege geroepene en gerechtigde.

Het bewijs daarvoor vereischt meer dan het aanvoeren van allerlei voorbeelden van het doen onzer Vaders, en het bijbrengen van verschillende hunner uitspraken, en het beroep op de hiërarchisch gestemde Fransche en Westminsterische Synoden e.d.g. Tot dat bewijs is noodig degelijke Schriftbewijs, beter dan onze Vaders in dit opzicht geleverd hebben, en degelijke argumentatie uit de principia van het Gereformeerde kerkrecht (de leer der ambten, het wezen der meerdere kerkelijke vergaderingen enz.). En nu moge Prof. Dr H. H. Kuyper, om op eene goedkoopere manier indruk te maken, beweren, dat er ten aanzien van deze kwestie is een „zoo dikwijls en zoo afdoende weerlegd, dat het eigenlijk vervelend wordt, er nogmaals op terug te komen”. Maar daartegenover staat het feit, dat de principiele vragen nog nimmer, noch door hem, noch door een ander, behoorlijk beantwoord zijn. Het Schriftbewijs voor het recht van classes enz. om ambtsdragers te schorsen en metterdaad af te zetten, is niet naar eisch geleverd. Haar recht en plicht daartoe is niet aangeboond uit de principia van het Gereformeerde kerkrecht. Het bewijs, dat het gedrag desbetreffende soms en bepaalde uitspraken dienaangaande, van onze Vaders, voortvloeiden uit de door hen op kerkrechtelijk gebied gestelde grondbeginselen, is niet geleverd. Er is wat of veel uit de historie geconstateerd en geredeneerd. Maar principiele argumentatie en bewijsoefening bleef te veel uit.

S. G.

UIT DE SCHRIFT

Petrus over Judas.

En in dezelve dagen stond Petrus op, in het midden der discipelen, en sprak... (over het geval Judas). Handl. 1:15.

Als Christus in de gemeente, die Hij bij Zijn hemelvaart achterliet in Jeruzalem, het oogenblik gekomen ahl, om het geval Judas en de daardoor ontstane vacature in den apostelkring aan de orde te stellen, dan doet Hij Simon bar-Jona de leiding nemen der gedachten.

Het wordt ons even wonderlijk te moede, wanneer we hem, die door Christus' eigen woorden zich niet afdoende had laten waarschuwen voor den strik der verloochening van zijn Heiland, hier zien optreden om aan te snijden, wat er met den verrader van Christus is voorgevallen.

Een oogenblik rijst dan bij velen de gedachte, en ze wordt zomaar tot een vraag: Was Petrus daar nu wel de man voor, om te gaan spreken over de vacature Judas, en over „de eigen plaats” van Judas? Petrus immers, die als een brandhout uit het vuur gerukt was; dat vuur, waaraan wij gereedelijk denken bij onzen huiver voor deze „eigen plaats”? Als er één was in den discipelkring, en in het apostelcollege, die daar nu maar zijn mond over moet houden, dan was het toch wel die Simon Petrus?

Zoo komt de neiging op, om aan de reeks beschuldigingen van voorbarigheid, waarmee men in den loop der tijden de heele geschiedenis van Matthias' verkiezing heeft belast, nog deze toe te voegen, dat ook het brengen op het agendum van dit punt niet geschied is door een daartoe geschikte instantie.

Dit alles zou nog niet zoo erg dwaas gedacht en geredeneerd zijn, indien wij hier Petrus mochten zien optreden en de leiding nemen krachtens zijn karakter. Inderdaad, wanneer het zóó stond, dat Petrus' recht van leiding geven en een goede richting aan het zinnen der gemeente over die eene ledige plaats in den raad der apostelen, ontleend moest worden aan een gefundeerd werd op een zekere natuurlijke begaafdheid van Jona's zoon, dan zouden ook wij ons haasten... neen, niet om Simon Petrus met de elleboog van een Farizeër er tusschen uit te dringen, maar wel haasten, om dergelijke rechten der natuurlijke begaafdheid de heerschappij te ontzeggen op het terrein der genade en der roeping Gods.

Maar, bij alle respectabele erkenning van Petrus' superieure organisatorische talenten, waarvan de Schrift ons menig staaltje meegedeeld heeft, verwerpen we toch de gedachte, dat Petrus in Jeruzalem het woord neemt over Judas krachtens iets, dat in of aan hem zijn zou.

Petrus, de zoon van Jona, treedt hier nu op krachtens het ambt, waarin de Heer der kerk hem heeft hersteld. Niet slechts heeft Christus hem Zijn woord indachtig gemaakt op het oogenblik, dat hij juist der verloochening had kracht pogen bij te zetten door zelfverloochening en zware eeden, maar Christus heeft hem ook opnieuw de hoede van Zijn kudde opgedragen.

Het is niet een man dus, met een fijn gevoel voor wat op zeker oogenblik de harten beweegt, die tevens over de gave beschikt, uit een impasse te helpen, maar die toch eigenlijk beter het zwijgen ertoe had kunnen doen, wijl hij zelf nogal zwaar belast was, en aan zichzelf genoeg diende te hebben, die over Judas' geval gaat spreken, maar het is de apostel van Jezus Christus.

En wie dat nu gezien heeft, trekt niet alleen zoo haast het kan zijn beschuldigingen van voorbarigheid en ongepastheid in; hij is immers niet in den salon, maar in de Kerk (men mag voor salon ook wel lezen: het gezelschap, wanneer men de Kerk maar ziel, en geloof; het komt dan met de gezelschappen ook wel goed)... maar wie den apostel op zag staan, die zegt: wie was er eerder voor aangewezen dan deze?

Op zichzelf verbaast het al niet, dat vooral Petrus bezig was met de ledige plaats. Hij mocht daar nog vertoeven in het midden der broeders en zusters als een geloovig getuige van de opstanding van Christus, terwijl de andere reeds was gegaan naar zijn eigen plaats.

Maar nu eenmaal deze Petrus door de gratie van Jezus apostel was, nu er bovendien ambtelijk, d.i. ook concreet, gesproken moest worden over de vacature Judas, nu kon wel niemand het beter doen dan hij, die hier wel heel teeder en ootmoedig, en zonder een zweem van eigengerechtigheid moest spreken.

Bovendien, er moest een woord gezegd van Judas. Doch ook moest worden gesproken over Christus. Het ging der gemeente, en in de gemeente bijzonder Petrus aan, dat Christus een apostel miste. Apostelschap, dat is geen erepost, en ook geen baantje, maar het is een bediening, een dienst; van Wien anders dan van Jezus? Wie was er inniger dan Jona's zoon mee op de hoogte, dat het Christus aanging, van Zijn apostelen niet één te verliezen? Hij wist toch immers nu wel, dat het niet om hem was, niet omdat hij Christus méér liefhad dan de anderen, dat hij in het ambt was hersteld. Maar Christus' werk moet voortgaan. Zodoende heeft Petrus zijn plaats weergekregen. Hij dus kan beter dan iemand beseffen, hoe het nu eigenlijk staat met het rijk van Christus, met de bewaring en vermeerdering van Zijn kerk, wanneer er een vacature is.

De toepassing kan heel praktisch zijn, en dienen tot wegnemen van en bewaring voor ergernissen.

Het komt nogal eens voor, dat min of meer onbekeerlijke zondaars hun ambtsdragers het zwijgen willen opleggen, of de klem hunner woorden verzwakken, door de opmerking, dat zij al allerminst de aangewezen personen zijn om in hun gewichtige zaak met ambtelijk gezag te komen spreken. In zijn ambt kon Petrus zeer ootmoedig, wijl ook schriftuurlijk, over den verrader Judas spreken.

Maar het komt ook nogal eens voor, dat ambtsdragers hun spreken doen verlopen in gemakkelijke en gemoedelijke algemeenheden. Dan wordt er allerlei beweerd, dat niet aan de orde is, en wat gezegd moet worden in den nood der kudde en der schapen en lammeren, krijgt heelemaal geen of een schrale beurt. Christus geve Zijn gemeente bevestigende ambtsdragers, die de gave van het concreet spreken bezitten!

R. S.

KE

Niet ges

In „De Kuyper o...
volge op...
zijn betoo...
van „niet...
van onze...
overheers...
haar niet...
dien kerke...
toegespa...
handelen

Hij is...
Vooreer...
rechtmati...
schen var...
lijke ver...
leveren, r

In de t...
grondbegi...
recht van...
handelen

dat kan...
En op...
het bij z...
van hand...
aanvoerer...
welke ver...
neer men...
beginselen...
recht bew...
spraken...
gedaan e...
en waarb...
vergaderi...
eerst gela...
van onze

In de d...
betoog ni...
bijbrengen...
heeft niet...
de begins...
dat zij...
volgden e...
heeft te...
ander wi...
beschouw...
de beteele...
Vaderen...
waarop i...
vrij van...
van, of o...
de Dordt...
H. H. Ku...
door de...
ren Sta...
Dr H. H...
aangebra...
nis word...
deselve...
moedelijke...
van de S...
ende de...
ken uitge...
openhaerl...
terien er...
rooige ge...
en goeder...
kerke v...
Kuyper...
hebbend...
gelden? I...
door hen...
in orde?

Men hi...
recht uit...
heerscher...
kerk en...
macht; e...
wel in ke...
komt in...
woorden...
vereenigd...
Daarom...
Vaderen...
garekend...
houding...
van in h...
minder d...
het doet...
wanneer...
Die omni...
ook hier...
Ware...
gezichts...
H. H. Ku...
wel de...
historie...
Dr F. L...
anderen...
niet onge...
juiste on...
zake, en...
voorstelli